

UMOWA

zmieniająca Umowę o partnerstwie między członkami grupy państw Afryki, Karaibów i Pacyfiku, z jednej strony, a Wspólnotą Europejską i jej Państwami Członkowskimi, z drugiej strony, podpisaną w Kotonu dnia 23 czerwca 2000 r.

JEGO KRÓLEWSKA MOŚĆ KRÓL BELGÓW,

PREZYDENT REPUBLIKI CZEKIEJ,

JEJ KRÓLEWSKA MOŚĆ KRÓLOWA DANII,

PREZYDENT REPUBLIKI FEDERALNEJ NIEMIEC,

PREZYDENT REPUBLIKI ESTOŃSKIEJ,

PREZYDENT REPUBLIKI GRECKIEJ,

JEGO KRÓLEWSKA MOŚĆ KRÓL HISZPANII,

PREZYDENT REPUBLIKI FRANCUSKIEJ,

PREZYDENT IRLANDII,

PREZYDENT REPUBLIKI WŁOSKIEJ,

PREZYDENT REPUBLIKI CYPRYJSKIEJ,

PREZYDENT REPUBLIKI ŁOTEWSKIEJ,

PREZYDENT REPUBLIKI LITEWSKIEJ,

JEGO KRÓLEWSKA WYSOKOŚĆ WIELKI KSIĄŻĘ LUKSEMBURGA,

PREZYDENT REPUBLIKI WĘGIERSKIEJ,

PREZYDENT REPUBLIKI MALTY,

JEJ KRÓLEWSKA MOŚĆ KRÓLOWA NIDERLANDÓW,

PREZYDENT REPUBLIKI AUSTRII,

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ,

PREZYDENT REPUBLIKI PORTUGALSKIEJ,

PREZYDENT REPUBLIKI SŁOWENII,

PREZYDENT REPUBLIKI SŁOWACKIEJ,

PREZYDENT REPUBLIKI FINLANDII,

RZĄD KRÓLESTWA SZWECJI,

JEJ KRÓLEWSKA MOŚĆ KRÓLOWA ZJEDNOCZONEGO KRÓLESTWA WIELKIEJ BRYTANII I IRLANDII
PÓŁNOCNEJ,

Umawiające się Strony Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, zwaną dalej „Wspólnotą”, Państwa należące
do Wspólnoty, zwane dalej „Państwami Członkowskimi”,

oraz

WSPÓLNOTA EUROPEJSKA,

z jednej strony, oraz

PREZYDENT REPUBLIKI ANGOLI,

JEJ KRÓLEWSKA MOŚĆ KRÓLOWA ANTIGUI I BARBUDY,

SZEF PAŃSTWA WSPÓLNOTY BAHAMÓW,

SZEF PAŃSTWA BARBADOS,

JEJ KRÓLEWSKA MOŚĆ KRÓLOWA BELIZE,

PREZYDENT REPUBLIKI BENINU,

PREZYDENT REPUBLIKI BOTSWANY,

PREZYDENT BURKINY FASO,

PREZYDENT REPUBLIKI BURUNDI,

PREZYDENT REPUBLIKI KAMERUNU,

PREZYDENT REPUBLIKI ZIEŁONEGO PRZYŁĄDKA,

PREZYDENT REPUBLIKI ŚRODKOWOAFRYKAŃSKIEJ,

PREZYDENT FEDERALNEJ ISLAMSKIEJ REPUBLIKI KOMORÓW,

PREZYDENT DEMOKRATYCZNEJ REPUBLIKI KONGA,

PREZYDENT REPUBLIKI KONGA,

RZĄD WYSP COOKA,

PREZYDENT REPUBLIKI WYBRZEŻA KOŚCI SŁONIOWEJ,

PREZYDENT REPUBLIKI DŻIBUTI,

RZĄD WSPÓLNOTY DOMINIKI,

PREZYDENT REPUBLIKI DOMINIKAŃSKIEJ,

PREZYDENT PAŃSTWA ERYTREI,

PREZYDENT FEDERALNEJ DEMOKRATYCZNEJ REPUBLIKI ETIOPII,

PREZYDENT REPUBLIKI WYSP FIDŻI,

PREZYDENT REPUBLIKI GABOŃSKIEJ,

PREZYDENT ORAZ SZEFE PAŃSTWA REPUBLIKI GAMBII,

PREZYDENT REPUBLIKI GHANY,

JEJ KRÓLEWSKA MOŚĆ KRÓLOWA GRENADY,

PREZYDENT REPUBLIKI GWINEI,

PREZYDENT REPUBLIKI GWINEI BISSAU,

PREZYDENT REPUBLIKI GWINEI RÓWNIKOWEJ,

PREZYDENT KOOPERACYJNEJ REPUBLIKI GUJANY,

PREZYDENT REPUBLIKI HAITI,

SZEFE PAŃSTWA JAMAJKA,

PREZYDENT REPUBLIKI KENII,

PREZYDENT REPUBLIKI KIRIBATI,

JEGO KRÓLEWSKA MOŚĆ KRÓL KRÓLESTWA LESOTHO,

PREZYDENT REPUBLIKI LIBERII,

PREZYDENT REPUBLIKI MADAGASKARU,

PREZYDENT REPUBLIKI MALAWI,

PREZYDENT REPUBLIKI MALI,

RZĄD REPUBLIKI WYSP MARSHALLA,

PREZYDENT MAURETAŃSKIEJ REPUBLIKI ISLAMSKIEJ,

PREZYDENT REPUBLIKI MAURITIUSU,

RZĄD SFEDEROWANYCH STANÓW MIKRONEZJI,

PREZYDENT REPUBLIKI MOZAMBIKU,

PREZYDENT REPUBLIKI NAMIBII,

RZĄD REPUBLIKI NAURU,

PREZYDENT REPUBLIKI NIGRU,

PREZYDENT FEDERALNEJ REPUBLIKI NIGERII,

RZĄD NIUE,

RZĄD REPUBLIKI PALAU,

JEJ KRÓLEWSKA MOŚĆ KRÓLOWA PAPUI-NOWEJ GWINEI,

PREZYDENT REPUBLIKI RUANDYJSKIEJ,

JEJ KRÓLEWSKA MOŚĆ KRÓLOWA FEDERACJI SAINT KITTS I NEVIS,

JEJ KRÓLEWSKA MOŚĆ KRÓLOWA SAINT LUCIA,

JEJ KRÓLEWSKA MOŚĆ KRÓLOWA SAINT VINCENT I GRENADYNÓW,

SZEF PAŃSTWA NIEZALEŻNEGO PAŃSTWA SAMOA,

PREZYDENT DEMOKRATYCZNEJ REPUBLIKI WYSP ŚWIĘTEGO TOMASZA I KSIĄŻĘCEJ,

PREZYDENT REPUBLIKI SENEGALU,

PREZYDENT REPUBLIKI SESZELI,

PREZYDENT REPUBLIKI SIERRA LEONE,

JEJ KRÓLEWSKA MOŚĆ KRÓLOWA WYSP SALOMONA,

PREZYDENT REPUBLIKI POŁUDNIOWEJ AFRYKI,

PREZYDENT REPUBLIKI SUDANU,

PREZYDENT REPUBLIKI SURINAMU,

JEGO KRÓLEWSKA MOŚĆ KRÓL KRÓLESTWA SUAZI,

PREZYDENT ZJEDNOCZONEJ REPUBLIKI TANZANII,

PREZYDENT REPUBLIKI CZADU,

PREZYDENT REPUBLIKI TOGIJSKIEJ,

JEGO KRÓLEWSKA MOŚĆ KRÓL TONGA TAUFU'AHAU TUPOU IV,

PREZYDENT REPUBLIKI TRYNIDADU I TOBAGO,

JEJ KRÓLEWSKA MOŚĆ KRÓLOWA TUVALU,

PREZYDENT REPUBLIKI UGANDY,

RZĄD REPUBLIKI VANUATU,

PREZYDENT REPUBLIKI ZAMBII,

RZĄD REPUBLIKI ZIMBABWE,

które to państwa są zwane dalej „państwami AKP”,

z drugiej strony,

UWZGLĘDNIAJĄC Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, z jednej strony, i Porozumienie z Georgetown ustanawiające grupę Państw Afryki, Karaibów i Pacyfiku (AKP), z drugiej strony,

UWZGLĘDNIAJĄC Umowę o partnerstwie między członkami grupy państw Afryki, Karaibów i Pacyfiku, z jednej strony, a Wspólnotą Europejską i jej Państwami Członkowskimi, z drugiej strony, podpisaną w Kotonu dnia 23 czerwca 2000 roku (zwaną dalej „Umową z Kotonu”),

UWZGLĘDNIAJĄC, że artykuł 95 ustęp 1 Umowy z Kotonu stanowi, iż została ona zawarta na okres dwudziestu lat rozpoczynający się 1 marca 2000 roku,

UWZGLĘDNIAJĄC, że artykuł 95 ustęp 3 akapit drugi Umowy z Kotonu stanowi, iż nie później niż dziesięć miesięcy przed upływem każdego z pięcioletnich okresów obowiązywania umowy Strony prowadzą negocjacje w celu rozważenia możliwych zmian postanowień Umowy z Kotonu,

POSTANOWILI podpisać niniejszą Umowę zmieniającą Umowę z Kotonu i powołali w tym celu jako swoich pełnomocników:

JEGO KRÓLEWSKA MOŚĆ KRÓL BELGÓW,

PREZYDENT REPUBLIKI CZEKIEJ,

JEJ KRÓLEWSKA MOŚĆ KRÓLOWA DANII,

PREZYDENT REPUBLIKI FEDERALNEJ NIEMIEC,

PREZYDENT REPUBLIKI ESTOŃSKIEJ,

PREZYDENT REPUBLIKI GRECKIEJ,

JEGO KRÓLEWSKA MOŚĆ KRÓL HISZPANII,

PREZYDENT REPUBLIKI FRANCUSKIEJ,

PREZYDENT IRLANDII,

PREZYDENT REPUBLIKI WŁOSKIEJ,

PREZYDENT REPUBLIKI CYPRYJSKIEJ,

PREZYDENT REPUBLIKI ŁOTEWSKIEJ,

PREZYDENT REPUBLIKI LITEWSKIEJ,

JEGO KRÓLEWSKA WYSOKOŚĆ WIELKI KSIĄŻĘ LUKSEMBURGA,

PREZYDENT REPUBLIKI WĘGIERSKIEJ,

PREZYDENT REPUBLIKI MALTY,

JEJ KRÓLEWSKA MOŚĆ KRÓLOWA NIDERLANDÓW,

PREZYDENT REPUBLIKI AUSTRII,

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ,

PREZYDENT REPUBLIKI PORTUGALSKIEJ,

PREZYDENT REPUBLIKI SŁOWENII,

PREZYDENT REPUBLIKI SŁOWACKIEJ,

PREZYDENT REPUBLIKI FINLANDII,

RZĄD KRÓLESTWA SZWECJI,

JEJ KRÓLEWSKA MOŚĆ KRÓLOWA ZJEDNOCZONEGO KRÓLESTWA WIELKIEJ BRYTANII I IRLANDII
PÓŁNOCNEJ,

WSPÓLNOTA EUROPEJSKA,

PREZYDENT REPUBLIKI ANGOLI,

JEJ KRÓLEWSKA MOŚĆ KRÓLOWA ANTIGUI I BARBUDY,

SZEF PAŃSTWA WSPÓLNOTY BAHAMÓW,

SZEF PAŃSTWA BARBADOS,

JEJ KRÓLEWSKA MOŚĆ KRÓLOWA BELIZE,

PREZYDENT REPUBLIKI BENINU,

PREZYDENT REPUBLIKI BOTSWANY,

PREZYDENT BURKINY FASO,

PREZYDENT REPUBLIKI BURUNDI,

PREZYDENT REPUBLIKI KAMERUNU,

PREZYDENT REPUBLIKI ZIEŁONEGO PRZYŁĄDKA,

PREZYDENT REPUBLIKI ŚRODKOWOAFRYKAŃSKIEJ,

PREZYDENT FEDERALNEJ ISLAMSKIEJ REPUBLIKI KOMORÓW,

PREZYDENT DEMOKRATYCZNEJ REPUBLIKI KONGA,

PREZYDENT REPUBLIKI KONGA,

RZĄD WYSP COOKA,

PREZYDENT REPUBLIKI WYBRZEŻA KOŚCI SŁONIOWEJ,

PREZYDENT REPUBLIKI DŻIBUTI,

RZĄD WSPÓLNOTY DOMINIKI,

PREZYDENT REPUBLIKI DOMINIKAŃSKIEJ,

PREZYDENT PAŃSTWA ERYTREI,

PREZYDENT FEDERALNEJ DEMOKRATYCZNEJ REPUBLIKI ETIOPII,

PREZYDENT REPUBLIKI WYSP FIDŻI,

PREZYDENT REPUBLIKI GABOŃSKIEJ,

PREZYDENT ORAZ SZEFA PAŃSTWA REPUBLIKI GAMBII,

PREZYDENT REPUBLIKI GHANY,

JEJ KRÓLEWSKA MOŚĆ KRÓLOWA GRENADY,

PREZYDENT REPUBLIKI GWINEI,

PREZYDENT REPUBLIKI GWINEI BISSAU,

PREZYDENT REPUBLIKI GWINEI RÓWNIKOWEJ,

PREZYDENT KOOPERACYJNEJ REPUBLIKI GUJANY,

PREZYDENT REPUBLIKI HAITI,

SZEFA PAŃSTWA JAMAJKA,

PREZYDENT REPUBLIKI KENII,

PREZYDENT REPUBLIKI KIRIBATI,

JEGO KRÓLEWSKA MOŚĆ KRÓL KRÓLESTWA LESOTHO,

PREZYDENT REPUBLIKI LIBERII,

PREZYDENT REPUBLIKI MADAGASKARU,

PREZYDENT REPUBLIKI MALAWI,

PREZYDENT REPUBLIKI MALI,

RZĄD REPUBLIKI WYSP MARSHALLA,

PREZYDENT MAURETAŃSKIEJ REPUBLIKI ISLAMSKIEJ,

PREZYDENT REPUBLIKI MAURITIUSU,

RZĄD SFEDEROWANYCH STANÓW MIKRONEZJI,

PREZYDENT REPUBLIKI MOZAMBIKU,

PREZYDENT REPUBLIKI NAMIBII,

RZĄD REPUBLIKI NAURU,

PREZYDENT REPUBLIKI NIGRU,

PREZYDENT FEDERALNEJ REPUBLIKI NIGERII,

RZĄD NIUE,

RZĄD REPUBLIKI PALAU,

JEJ KRÓLEWSKA MOŚĆ KRÓLOWA PAPUI-NOWEJ GWINEI,

PREZYDENT REPUBLIKI RUANDYJSKIEJ,

JEJ KRÓLEWSKA MOŚĆ KRÓLOWA FEDERACJI SAINT KITTS I NEVIS,

JEJ KRÓLEWSKA MOŚĆ KRÓLOWA SAINT LUCIA,

JEJ KRÓLEWSKA MOŚĆ KRÓLOWA SAINT VINCENT I GRENADYNÓW,

SZEF PAŃSTWA NIEZALEŻNEGO PAŃSTWA SAMOA,

PREZYDENT DEMOKRATYCZNEJ REPUBLIKI WYSP ŚWIĘTEGO TOMASZA I KSIĄŻĘCEJ,

PREZYDENT REPUBLIKI SENEGALU,

PREZYDENT REPUBLIKI SESZELI,

PREZYDENT REPUBLIKI SIERRA LEONE,

JEJ KRÓLEWSKA MOŚĆ KRÓLOWA WYSP SALOMONA,

PREZYDENT REPUBLIKI POŁUDNIOWEJ AFRYKI,

PREZYDENT REPUBLIKI SUDANU,

PREZYDENT REPUBLIKI SURINAMU,

JEGO KRÓLEWSKA MOŚĆ KRÓL KRÓLESTWA SUAZI,

PREZYDENT ZJEDNOCZONEJ REPUBLIKI TANZANII,

PREZYDENT REPUBLIKI CZADU,

PREZYDENT REPUBLIKI TOGIJSKIEJ,
JEGO KRÓLEWSKA MOŚĆ KRÓL TONGA TAUFU'AHAU TUPOU IV,
PREZYDENT REPUBLIKI TRYNIDADU I TOBAGO,
JEJ KRÓLEWSKA MOŚĆ KRÓLOWA TUVALU,
PREZYDENT REPUBLIKI UGANDY,
RZĄD REPUBLIKI VANUATU,
PREZYDENT REPUBLIKI ZAMBII,
RZĄD REPUBLIKI ZIMBABWE,
KTÓRZY, po wymianie swych pełnomocnictw uznanych za należyte i sporządzone we właściwej formie,

UZGODNILI, CO NASTĘPUJE:

Artykuł

2. Motyw dziesiąty, rozpoczynający się słowami „UWZGLĘDNIAJĄC cele i zasady rozwoju...” otrzymuje brzmienie:

Zgodnie z procedurą określoną w jej artykule 95 ustęp 3, w Umowie z Kotonu wprowadza się następujące zmiany:

„UWZGLĘDNIAJĄC Milenijne Cele Rozwoju, wynikające z Deklaracji Milenijnej przyjętej przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych w 2000 roku, w szczególności zwalczanie skrajnego ubóstwa i głodu oraz cele i zasady rozwoju uzgodnione na konferencjach Narodów Zjednoczonych, które tworzą jasną wizję i muszą stanowić podwaliny współpracy AKP-UE w ramach niniejszej Umowy;”.

A. PREAMBUŁA

1. Po motywie ósmym, rozpoczynającym się słowami „UWZGLĘDNIAJĄC Konwencję Rady Europy o ochronie praw człowieka...” dodaje się następujące motywy:

„POTWIERDZAJĄC, że najpoważniejsze przestępstwa mające znaczenie dla społeczności międzynarodowej nie mogą pozostać bezkarne i że ich efektywne ściganie musi zostać zapewnione poprzez podjęcie środków na poziomie krajowym oraz usprawnienie współpracy na poziomie globalnym;

UWZGLĘDNIAJĄC fakt, że ustanowienie i skuteczne działanie Międzynarodowego Trybunału Karnego stanowi ważny krok w rozwoju pokoju i międzynarodowego wymiaru sprawiedliwości;”.

B. PRZEPISY UMOWY Z KOTONU

1. W artykule 4 część początkowa otrzymuje brzmienie:

„Państwa AKP określają zasady, strategię oraz modele rozwoju ich systemów gospodarczych i społeczeństw przy zachowaniu pełnej suwerenności. Wraz ze Wspólnotą ustanawiają pogramy współpracy przewidziane w niniejszej Umowie. Strony uznają jednakże uzupełniającą rolę uczestników partnerstwa o charakterze niepaństwowym oraz zdecentralizowanych władz lokalnych i ich możliwości w zakresie przyczyniania się do procesu rozwoju. W tym celu, tam gdzie sytuacja tego wymaga oraz na warunkach ustanowionych w niniejszej Umowie, uczestnicy partnerstwa o charakterze niepaństwowym oraz zdecentralizowane władze lokalne:”.

2. W artykule 8 wprowadza się następujące zmiany:

a) ustęp 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Celem tego dialogu jest wymiana informacji sprzyjających wzajemnemu zrozumieniu oraz ułatwiających ustanowienie uzgodnionych priorytetów i wspólnych porządków, w szczególności przez wykorzystanie powiązań istniejących między różnymi aspektami stosunków między Stronami oraz różnymi dziedzinami współpracy ustanowionej w niniejszej Umowie. Dialog ten ułatwia prowadzenie między Stronami konsultacji na forach międzynarodowych. Cele dialogu obejmują również zapobieganie zaistniałym sytuacjom, w których jedna ze Stron może uznać za konieczne odwołanie się do stosowania procedur konsultacyjnych przewidzianych w artykułach 96 i 97.”;

b) ustęp 6 otrzymuje brzmienie:

„6. Dialog jest prowadzony w sposób elastyczny. W zależności od potrzeby dialog ma charakter formalny lub nieformalny i jest prowadzony w ramach instytucjonalnych i poza nimi, w tym w ramach grupy AKP i Wspólnego Zgromadzenia Parlamentarnego, we właściwej formie oraz na odpowiednim poziomie, w tym na poziomie regionalnym, lokalnym lub krajowym.”;

c) dodaje się następujący ustęp:

„6a. W stosownych przypadkach oraz w celu uniknięcia sytuacji, w których jedna ze Stron mogłaby uznać za konieczne zastosowanie procedury konsultacyjnej przewidzianej w artykule 96, dialog dotyczący elementów zasadniczych powinien być systematyczny i sformalizowany zgodnie z zasadami określonymi w załączniku VII.”.

3. Tytuł artykułu 9 otrzymuje brzmienie:

„Elementy zasadnicze dotyczące praw człowieka, zasad demokratycznych oraz państwa prawnego, i element podstawowy dotyczący dobrych rządów”.

4. W artykule 11 wprowadza się następujące zmiany:

a) dodaje się następujący ustęp:

„3a. Strony zobowiązują się również do współpracy w zakresie zapobiegania działalności najemników zgodnie ze swoimi zobowiązaniami wynikającymi z konwencji i instrumentów międzynarodowych oraz zgodnie ze swoimi odpowiednimi przepisami ustawowymi i wykonawczymi.”;

b) dodaje się następujący ustęp:

„6. W ramach wspierania umacniania pokoju i międzynarodowego wymiaru sprawiedliwości Strony potwierdzają swoją gotowość do:

- wymiany doświadczeń dotyczących przyjęcia zmian w przepisach wymaganych w celu ratyfikacji i wprowadzenia w życie Statutu Rzymskiego Międzynarodowego Trybunału Karnego; oraz
- walki z przestępczością międzynarodową zgodnie z prawem międzynarodowym, z należytym uwzględnieniem Statutu Rzymskiego.

Strony podejmą starania mające na celu ratyfikację i wprowadzenie w życie Statutu Rzymskiego i instrumentów pokrewnych.”.

5. Dodaje się następujące artykuły:

„Artykuł 11a

Walka z terroryzmem

Strony ponownie kategorycznie potępiają wszelkie akty terroryzmu i zobowiązują się do zwalczania terroryzmu poprzez współpracę międzynarodową, zgodnie z Kartą Narodów Zjednoczonych i prawem międzynarodowym, mającymi zastosowanie konwencjami oraz instrumentami w szczególności poprzez pełne wykonanie rezolucji Rady Bezpieczeństwa Narodów Zjednoczonych 1373 (2001) i 1456 (2003) oraz innych odpowiednich rezolucji Narodów Zjednoczonych. W tym celu Strony zgadzają się prowadzić:

- wymianę informacji o grupach terrorystycznych i ich siatkach wsparcia; oraz
- wymianę poglądów na temat środków i metod przeciwdziałania aktom terroryzmu, w tym w dziedzinie techniki i szkoleń oraz doświadczeń z zakresu zapobiegania terroryzmowi.

Artykuł 11b

Współpraca w zakresie przeciwdziałania rozprzestrzenianiu broni masowego rażenia

1. Strony uznają, że rozprzestrzenianie broni masowego rażenia oraz środków jej przenoszenia, zarówno wśród podmiotów państwowych, jak i niepaństwowych, stanowi jedno z największych niebezpieczeństw dla stabilności międzynarodowej i bezpieczeństwa.

W związku z powyższym Strony zgadzają się współpracować i przyczynić się do przeciwdziałania rozprzestrzenianiu broni masowego rażenia oraz środków jej przenoszenia poprzez pełne przestrzeganie i wprowadzenie w życie na szczeblu krajowym istniejących zobowiązań wynikających z traktatów i umów międzynarodowych o rozbrojeniu i nierozprzestrzenianiu broni masowego rażenia oraz innych mających zastosowanie zobowiązań międzynarodowych.

Strony zgadzają się, że niniejsze postanowienie stanowi zasadniczy element niniejszej Umowy.

2. Ponadto Strony zgadzają się współpracować i przyczynić się do realizacji celu, jakim jest przeciwdziałanie rozprzestrzenianiu broni masowego rażenia poprzez:

- podjęcie kroków prowadzących odpowiednio do podpisania i ratyfikowania wszystkich pozostałych właściwych instrumentów międzynarodowych lub przystąpienia do nich oraz do ich pełnego wykonania,
- ustanowienie skutecznego krajowego systemu kontroli wywozu oraz kontrolowanie wywozu i tranzytu towarów mających związek z bronią masowego rażenia, w tym kontrolowanie wykorzystywania technologii podwójnego zastosowania, a także ustanowienie skutecznych sankcji w przypadku naruszenia kontroli wywozu.

Pomoc finansowa i techniczna w dziedzinie współpracy w przeciwdziałaniu rozprzestrzenianiu broni masowego rażenia finansowana będzie poprzez odrębne instrumenty, inne niż instrumenty przeznaczone na finansowanie współpracy AKP-WE.

3. Strony zgadzają się na ustanowienie regularnego dialogu politycznego, towarzyszącego współpracy w tej dziedzinie i konsolidującego ją.

4. Jeżeli, po przeprowadzeniu wzmocnionego dialogu politycznego, jedna ze Stron, opierając się na informacjach pochodzących w szczególności ze sprawozdań Międzynarodowej Agencji Energii Atomowej (IAEA), Organizacji ds. Zakazu Broni Chemicznej (OPCW) lub innych właściwych instytucji wielostronnych, uznaje, że Strona przeciwna nie wypełnia zobowiązań wynikających z ustępu 1, wówczas, z wyjątkiem nagłych przypadków, przedstawia tej Stronie oraz Radom Ministrów AKP i UE, odpowiednie informacje niezbędne do dokładnego zbadania sytuacji w celu znalezienia rozwiązania zadowalającego Strony. W tym celu zaprasza Stronę przeciwną do podjęcia konsultacji, które koncentrują się na podjętych środkach lub na środkach, które dana Strona powinna podjąć w celu zaradzenia tej sytuacji.

5. Konsultacje są prowadzone na szczeblu i w formie, które uznaje się za najwłaściwsze dla znalezienia rozwiązania.

Konsultacje rozpoczynają się nie później niż 30 dni po zaproszeniu do udziału w nich, a czas ich trwania jest ustalany wspólnie w zależności od charakteru i powagi naruszenia. W żadnym przypadku dialog w ramach procedury konsultacyjnej nie trwa dłużej niż 120 dni.

6. W przypadku gdy konsultacje nie doprowadzą do rozwiązania zadowalającego obie Strony, jeżeli odmówiono udziału w konsultacjach lub w nagłych przypadkach, mogą zostać przyjęte odpowiednie środki. Środki te zostają odwołane z chwilą ustania przyczyny ich przyjęcia.”.

6. W artykule 23 dodaje się następujący punkt:

„l) promowanie tradycyjnej wiedzy.”.

7. W artykule 25 ustęp 1 litera d) otrzymuje brzmienie:

„d) wspieranie walki z:

— HIV/AIDS, przy zapewnieniu ochrony zdrowia seksualnego i reprodukcyjnego oraz praw kobiet;

— innymi chorobami mającymi związek z ubóstwem, w szczególności z malarią i gruźlicą;”.

8. W artykule 26 wprowadza się następujące zmiany:

a) litery c) i d) otrzymują brzmienie:

„c) pomaganie instytucjom wywodzącym się ze społeczności lokalnych w zapewnianiu dzieciom możliwości rozwijania ich potencjału fizycznego, psychologicznego, społecznego i gospodarczego;

d) reintegrację w społeczeństwie dzieci będących ofiarami sytuacji kryzysowych poprzez programy resocjalizacyjne; oraz”;

b) dodaje się następującą literę:

„e) promowanie aktywnego uczestnictwa młodych obywateli w życiu publicznym oraz wspieranie wymiany studentów i współdziałania między organizacjami młodzieżowymi AKP i UE.”.

9. W artykule 28 część początkowa otrzymuje brzmienie:

„Współpraca służy skutecznej pomocy w osiągnięciu celów i priorytetów, które wyznaczyły sobie państwa AKP w zakresie współpracy i integracji regionalnej i lokalnej, w tym współpracy pomiędzy regionami i pomiędzy państwami AKP. Współpraca regionalna może również obejmować kraje rozwijające się nienależące do AKP, a także kraje i terytoria zamorskie (KTZ) oraz regiony peryferyjne. W tym kontekście wsparcie współpracy ma na celu:”.

10. Artykuł 29 litera a) punkt i) otrzymuje brzmienie:

„i) instytucji i organizacji integracji regionalnej powołanych przez państwa AKP oraz z udziałem państw AKP, które wspierają współpracę i integrację regionalną; oraz”.

11. Artykuł 30 ustęp 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Strony w ramach współpracy wspierają również plany i inicjatywy współpracy między państwami AKP i wewnątrz państw AKP, w tym plany i inicjatywy z udziałem krajów rozwijających się nienależących do AKP.”.

12. W artykule 43 ustęp 4 dodaje się następujące tiret:

„— rozwój oraz zachęcanie do korzystania z treści lokalnych dla potrzeb technologii informacyjnych i komunikacyjnych.”.

13. Artykuł 58 otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 58

Uprawnienia do finansowania

1. Do wsparcia finansowego udzielonego na mocy niniejszej Umowy uprawnione są wymienione jednostki i organy:

- państwa AKP;
- organy regionalne i międzypaństwowe, do których należy jedno lub więcej państw AKP, w tym organy z udziałem państw nie będących członkami AKP, i które zostały upoważnione przez te państwa AKP; oraz
- wspólne organy ustanowione przez państwa AKP i Wspólnotę w celu osiągnięcia niektórych szczególnych celów.

2. Z zastrzeżeniem uzyskania zgody zainteresowanego państwa lub państw AKP, do wsparcia finansowego uprawnione są również podmioty wymienione poniżej:

- państwowe lub półpaństwowe agencje krajowe lub regionalne oraz departamenty państw AKP, w tym parlamenty, w szczególności, ich instytucje finansowe i banki rozwoju;
- przedsiębiorstwa, spółki i inne organizacje prywatne oraz prywatne podmioty gospodarcze z państw AKP;
- przedsiębiorstwa Państwa Członkowskiego Wspólnoty w celu umożliwienia im, przy wniesieniu przez nich własnego wkładu, realizację projektów produkcyjnych na terytorium państwa AKP;
- pośrednicy finansowi AKP lub Wspólnoty zapewniający, promujący i finansujący inwestycje prywatne w państwach AKP; oraz
- zdecentralizowane władze lokalne państw AKP i Wspólnoty; oraz
- kraje rozwijające się nienależące do grupy AKP, jeżeli uczestniczą we wspólnych inicjatywach lub organizacjach regionalnych z udziałem państw AKP.

3. Podmioty niepaństwowe o charakterze lokalnym z państw AKP i Wspólnoty uprawnione są do wsparcia finansowego przewidzianego w niniejszej Umowie, zgodnie z zasadami uzgodnionymi w krajowych i regionalnych programach orientacyjnych.”.

14. Artykuł 68 ustępy 2 i 3 otrzymują brzmienie:

„2. Celem wsparcia w przypadkach przejściowych wahań przychodów z wywozu jest zabezpieczenie reform i polityk społeczno-gospodarczych, które mogłyby ucieść wskutek spadku zysku oraz zarządzenie ujemnym skutkiem braku stabilności w przychodach z wywozu, w szczególności w rolnictwie i górnictwie.

3. Przy przydzielaniu środków w roku ich stosowania uwzględnia się skrajną zależność systemów gospodarczych państw AKP od wywozu, w szczególności w rolnictwie i górnictwie. W tym kontekście najmniej rozwinięte, śródlądowe i wyspiarskie państwa AKP oraz państwa AKP, które znajdują się w sytuacji pokonfliktowej lub po katastrofie naturalnej są traktowane w sposób bardziej uprzywilejowany.”.

15. Artykuł 89 ustęp 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Prowadzone będą określone działania mające na celu wspieranie wyspiarskich państw AKP w ich dążeniach do przewyciężenia ich narastających problemów wywołanych nowymi, poważnymi wyzwaniami gospodarczymi, społecznymi i ekologicznymi. Działania te będą miały na celu wspieranie realizacji priorytetów małych, wyspiarskich krajów rozwijających się w zakresie zrównoważonego rozwoju, jednocześnie promując zharmonizowane podejście do wzrostu gospodarczego i rozwoju ludzkiego.”.

16. W artykule 96 wprowadza się następujące zmiany:

a) dodaje się następujący ustęp:

„1a. Obie Strony zgadzają się wyczerpać, z wyjątkiem nagłych przypadków, wszystkie możliwości dialogu zgodnie z artykułem 8 przed rozpoczęciem konsultacji, o których mowa w ustępie 2 litera a) niniejszego artykułu.”;

b) w ustępie 2 litera a) otrzymuje brzmienie:

„a) Jeśli mimo prowadzonego dialogu politycznego na temat zasadniczych elementów, zgodnie z artykułem 8 i ustępem 1a niniejszego artykułu, Strona uznaje, że Strona przeciwna nie wypełnia zobowiązań dotyczących poszanowania praw człowieka, zasad demokratycznych i państwa prawnego określonych w artykule 9 ustęp 2, z wyjątkiem nagłych przypadków, przedstawia Stronie przeciwnej oraz Radzie Ministrów właściwe informacje niezbędne do dokładnego zbadania sytuacji w celu znalezienia rozwiązania zadowalającego Strony. W tym celu zaprasza Stronę przeciwną do podjęcia konsultacji, które koncentrują się na przyjętych środkach lub środkach, które Strona zainteresowana powinna podjąć w celu zaradzenia sytuacji zgodnie z załącznikiem VII.

Konsultacje są prowadzone na szczere i w formie, które uznaje się za najbardziej właściwe dla znalezienia rozwiązania.

Konsultacje rozpoczynają się nie później niż 30 dni po zaproszeniu do udziału w nich i trwają przez okres wspólnie ustalony, w zależności od charakteru i powagi naruszenia. W żadnym przypadku dialog w ramach procedury konsultacyjnej nie powinien trwać dłużej niż 120 dni.

Jeśli konsultacje nie doprowadzą do rozwiązania zadowalającego obie Strony, jeśli odmówiono udziału w konsultacjach lub w nagłych przypadkach, mogą zostać przyjęte odpowiednie środki. Środki te są odwoływane z chwilą ustania przyczyny ich przyjęcia.”.

17. Artykuł 97 ustęp 2 otrzymuje brzmienie:

„2. W takich przypadkach każda Strona może zaprosić Stronę przeciwną do udziału w konsultacjach. Konsultacje takie rozpoczynają się nie później niż 30 dni od zaproszenia, a dialog w ramach procedury konsultacyjnej nie trwa dłużej niż 120 dni.”.

18. Artykuł 100 otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 100

Status tekstów

Protokoły i załączniki do niniejszej Umowy stanowią jej integralną część. Załączniki Ia, II, III, IV i VI mogą zostać poddane weryfikacji, przeglądowi lub zostać zmienione przez Radę Ministrów w oparciu o zalecenie Komitetu do spraw Współpracy Finansowej na Rzecz Rozwoju AKP-WE.

Niniejsza Umowa, sporządzona w dwóch egzemplarzach w języku angielskim, czeskim, duńskim, estońskim, fińskim, francuskim, greckim, hiszpańskim, litewskim, łotewskim, maltańskim, niderlandzkim, niemieckim, polskim, portugalskim, słowackim, słoweńskim, szwedzkim, węgierskim i włoskim, przy czym wszystkie teksty są równie autentyczne, zostaje złożona w archiwach Sekretariatu Generalnego Rady Unii Europejskiej oraz w sekretariacie generalnym państw AKP, które przekazują jej uwierzytelniony odpis rządowi każdego z Państw Sygnatariuszy.”.

C. ZAŁĄCZNIKI

1. W załączniku I dodaje się następujący punkt:

„9. W drodze odstępstwa od artykułu 58 niniejszej Umowy kwota 90 milionów EUR zostaje przeniesiona do funduszu wewnętrznego AKP w ramach 9 EFR. Kwota ta może zostać przeznaczona na finansowanie decentralizacji w okresie 2006 — 2007 i jest zarządzana bezpośrednio przez Komisję.”.

2. Dodaje się następujący załącznik:

„ZAŁĄCZNIK Ia

Wieloletnie ramy finansowe współpracy na podstawie niniejszej Umowy

1. Dla celów określonych w niniejszej umowie i w okresie od dnia 1 marca 2005 roku wieloletnie ramy finansowe współpracy obejmują zobowiązania od dnia 1 stycznia 2008 roku na okres pięciu lub sześciu lat.

2. W tym nowym okresie Unia Europejska utrzymuje swoje wydatki na pomoc dla państw AKP co najmniej na poziomie równym poziomowi 9. EFR, bez uwzględnienia przeniesionych kwot; kwota ta jest powiększana, w oparciu o oszacowanie Wspólnoty, o skutki inflacji, wzrostu w Unii Europejskiej oraz rozszerzenia o 10 nowych Państw Członkowskich w 2004 roku.

3. O wszelkich niezbędnych zmianach w wieloletnich ramach finansowych lub odpowiednich częściach niniejszej Umowy decyduje Rada Ministrów w drodze odstąpienia od artykułu 95 niniejszej Umowy.”.

3. W załączniku II wprowadza się następujące zmiany:

a) w artykule 2 wprowadza się następujące zmiany:

i) ustęp 7 otrzymuje brzmienie:

„7. Kredytów zwyczajnych można udzielać na zasadach i warunkach koncesyjnych w następujących przypadkach:

a) przy projektach infrastrukturalnych w najmniej rozwiniętych krajach lub w krajach znajdujących się w sytuacji pokonfliktowej oraz po klęskach żywiołowych — innych niż wymienione w literze aa) — które stanowią warunki wstępne rozwoju sektora prywatnego. W takich przypadkach stopa procentowa kredytu zostanie obniżona o 3 %;

aa) przy projektach infrastrukturalnych podmiotów publicznych zarządzanych zgodnie z zasadami rynkowymi, które stanowią warunki wstępne rozwoju sektora prywatnego w krajach objętych restrykcyjnymi warunkami udzielania pożyczek zgodnie z inicjatywą redukcji zadłużenia poważnie zadłużonych krajów ubogich (HIPC) lub w ramach innych programów redukcji zadłużenia, ustalonych na szczeblu międzynarodowym. W takich przypadkach bank podejmuje starania w kierunku zmniejszenia średniego kosztu finansowania poprzez

odpowiednie współfinansowanie z pozostałymi kredytodawcami. Jeżeli zostanie to uznane za niemożliwe, stopa oprocentowania kredytu może zostać zredukowana o taką kwotę, jaka jest niezbędna do zachowania zgodności z poziomem wynikającym z inicjatywy HIPC lub z nowych programów redukcji zadłużenia, ustalonych na szczeblu międzynarodowym;

b) przy projektach obejmujących działania restrukturyzacyjne realizowane w ramach prywatyzacji lub projektach przynoszących konkretne i łatwo dostrzegalne korzyści społeczne lub środowiskowe. W takich przypadkach kredyty można rozszerzyć o dopłatę do oprocentowania, której kwota i forma są ustalane w odniesieniu do szczególnego charakteru projektu. Jednakże dopłata do oprocentowania nie będzie wyższa niż 3 %.

Ostateczna stopa procentowa kredytów objętych przepisami litery a) lub b) nie może być jednakże w żadnym przypadku niższa niż 50 % stopy referencyjnej.”;

ii) ustęp 9 otrzymuje brzmienie:

„9. Dopłaty do oprocentowania mogą być kapitalizowane lub wykorzystywane w formie dotacji. Do 10 % budżetu na dopłaty do oprocentowania może zostać wykorzystane w celu wsparcia pomocy technicznej związanej z projektami w krajach AKP.”;

b) w artykule 3 wprowadza się następujące zmiany:

i) ustęp 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Instrument inwestycyjny funkcjonuje we wszystkich sektorach gospodarki oraz wspiera inwestycje przedsiębiorstw prywatnych i podmiotów sektora państwowego prowadzących działalność gospodarczą, w tym inwestycje w przynoszącą dochody infrastrukturę ekonomiczną i technologiczną o znaczeniu zasadniczym dla sektora prywatnego. Instrument inwestycyjny:

a) jest zarządzany jako fundusz odnawialny i zabezpieczony finansowo. Operacje z instrumentu są realizowane na zasadach i warunkach rynkowych i nie powodują zakłóceń na rynkach lokalnych, ani przemieszczania prywatnych środków finansowych;

b) wspiera sektor finansowy AKP oraz powoduje uwalnianie i mobilizowanie długoterminowych środków lokalnych oraz zachęca prywatnych inwestorów i kredytodawców zagranicznych do brania udziału w projektach realizowanych w państwach AKP;

c) ponosi część ryzyka związanego z projektami, które finansuje. Stabilność finansowa instrumentu inwestycyjnego jest gwarantowana poprzez skład portfela jako całości, a nie przez poszczególne interwencje; oraz

d) dąży do przekazywania funduszy przez krajowe i regionalne instytucje AKP oraz programy promujące rozwój małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP).”;

ii) dodaje się następujący ustęp:

„1a. Bank otrzymuje wynagrodzenie za koszty poniesione w związku z zarządzaniem instrumentem inwestycyjnym. W ciągu dwóch pierwszych lat po wejściu w życie drugiego protokołu finansowego wynagrodzenie to wynosi w skali roku do 2 % kwoty początkowego funduszu instrumentu inwestycyjnego. W okresie późniejszym wynagrodzenie banku obejmuje stały składnik 0,5 % kwoty początkowego funduszu w skali roku oraz zmienny składnik w wysokości, w skali roku, do 1,5 % portfela instrumentu inwestycyjnego zainwestowanego w projekty w krajach AKP. Wynagrodzenie jest finansowane z instrumentu inwestycyjnego.”;

c) artykuł 5 litera b) otrzymuje brzmienie:

„b) w przypadku pożyczek zwyczajnych oraz finansowania kapitału ryzyka małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP), zgodnie z zasadą ogólną, ryzyko walutowe ponoszą wspólnie z jednej strony Wspólnota, z drugiej zaś inne zaangażowane Strony. Na ogół wszystkie zaangażowane Strony powinny ponosić równe ryzyko walutowe; oraz”;

d) dodaje się następujące artykuły:

„Artykuł 6a

Roczne sprawozdanie dotyczące instrumentu inwestycyjnego

Przedstawiciele Państw Członkowskich UE odpowiedzialni za instrument inwestycyjny, przedstawiciele państw AKP oraz Europejski Bank Inwestycyjny, Komisja Europejska, Sekretariat Rady UE oraz Sekretariat AKP spotykają się corocznie w celu omówienia działań, wyników oraz zagadnień politycznych związanych z instrumentem inwestycyjnym.

Artykuł 6b

Przegląd wyników instrumentu inwestycyjnego

Ogólne wyniki instrumentu inwestycyjnego podlegają wspólnemu przeglądowi w połowie i na koniec okresu objętego protokołem finansowym. Przegląd taki może obejmować zalecenia dotyczące usprawnienia wykonania instrumentu.”.

4. W załączniku IV wprowadza się następujące zmiany:

a) w artykule 3 wprowadza się następujące zmiany:

i) w ustępie 1 litera a) otrzymuje brzmienie:

„a) potrzeby są oceniane na podstawie kryteriów dotyczących dochodu na mieszkańca, liczby ludności, wskaźników socjalnych oraz poziomu zadłużenia, strat przychodów z wywozu i zależności od przychodów z wywozu, w szczególności z sektorów rolnictwa i górnictwa. Najmniej rozwiniętym państwom AKP przyznaje się szczególne traktowanie, w należyтым stopniu uwzględnia się szczególnie trudną sytuację państw śródlądowych i wyspiarskich. Ponadto uwzględnia się trudności państw znajdujących się w sytuacjach pokonfliktowych i sytuacjach katastrof naturalnych; oraz”;

ii) dodaje się następujący ustęp:

„5. Bez uszczerbku dla przepisów artykułu 5 ustęp 7 dotyczących przeglądów, Wspólnota może zwiększyć przydział dla danego państwa, przy uwzględnianiu szczególnych potrzeb lub wyjątkowych wyników.”;

- b) w artykule 4 wprowadza się następujące zmiany:
- i) ustęp 1 otrzymuje brzmienie:
- „1. Po otrzymaniu informacji określonych powyżej każde państwo AKP sporządza i przedkłada Wspólnocie wstępny program orientacyjny opracowany w oparciu o cele i priorytety rozwoju tego państwa wyrażone w SWK oraz zgodny z nimi. Wstępny projekt orientacyjny obejmuje:
- a) główny sektor, sektory lub dziedziny, na których powinno koncentrować się wsparcie;
- b) najważniejsze środki i działania służące osiągnięciu celów w głównym sektorze lub sektorach i dziedzinach;
- c) środki zarezerwowane na programy i projekty poza głównym sektorem lub sektorami lub szczegółowe projekty takich działań, a także wskazanie środków przeznaczonych na każdy z tych elementów;
- d) wskazanie rodzaju uczestników o charakterze niepaństwowym uprawnionych do finansowania zgodnie z kryteriami ustalonymi przez Radę Ministrów, środków przydzielonych uczestnikom o charakterze niepaństwowym i rodzaju wspieranej działalności, które powinny mieć charakter niezarobkowy;
- e) propozycje dotyczące programów i projektów regionalnych;
- f) rezerwę na ubezpieczenie od możliwych roszczeń oraz na pokrycie wzrostu kosztów i nieprzewidzianych wydatków.”;
- ii) ustęp 3 otrzymuje brzmienie:
- „3. Wstępny program orientacyjny stanowi przedmiot wymiany poglądów między zainteresowanym państwem AKP a Wspólnotą. Program orientacyjny jest przyjmowany na mocy wspólnego porozumienia przez Komisję, w imieniu Wspólnoty i zainteresowanego państwa AKP. Z chwilą przyjęcia jest wiążący zarówno dla Wspólnoty jak i tego państwa. Program orientacyjny jest załączony do SWK i obejmuje ponadto:
- a) szczególne i jasno określone działania, w szczególności te, które mogą zostać zrealizowane przed kolejną oceną;
- b) harmonogram realizacji i oceny programu orientacyjnego, w tym zobowiązań i wypłaty środków;
- c) parametry i kryteria oceny.”;
- iii) dodaje się następujący ustęp:
- „5. W przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowej w państwie AKP w wyniku wojny, innego konfliktu lub też nadzwyczajnych okoliczności o podobnym skutku, które nie pozwalają krajowemu urzędnikowi zatwierdzającemu na wykonywanie swoich obowiązków, Komisja może samodzielnie wykorzystywać środki przydzielone danemu Państwu i zarządzać nimi, zgodnie z artykułem 3 na rzecz wspierania szczególnych celów. Te szczególne cele mogą dotyczyć polityki na rzecz budowania pokoju, zarządzania konfliktami i rozwiązywania ich, wsparcia w sytuacjach pokonfliktowych, w tym tworzenia instytucji i działalności w zakresie rozwoju ekonomicznego i społecznego, przy szczególnym uwzględnieniu potrzeb ludności najbardziej poszkodowanej. Gdy organy właściwe w sprawach zarządzaniu współpracą odzyskują zdolność działania, Komisja i zainteresowane państwo AKP przywracają stosowanie normalnych procedur wykonywania i zarządzania.”;
- c) w artykule 5 wprowadza się następujące zmiany:
- i) wyrazy „przewodniczący delegacji” zastępuje się w całym tym artykule wyrazem „Komisja” w odpowiednim przypadku;
- ii) w ustępie 4 litera b) otrzymuje brzmienie:
- „b) programów i projektów spoza głównego sektora lub sektorów.”;
- iii) ustęp 7 otrzymuje brzmienie:
- „7. Po zakończeniu ocen w połowie okresu i ocen końcowych Komisja w imieniu Wspólnoty może zdecydować o zmianie przydziału środków w świetle bieżących potrzeb i wyników danego państwa AKP.”;

d) artykuł 6 ustęp 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Współpraca regionalna obejmuje działania, które dotyczą i są korzystne dla:

- a) dwóch lub wielu, albo wszystkich państw AKP, a także krajów rozwijających się spoza AKP, które uczestniczą w tych działaniach, lub
- b) organu regionalnego, którego członkami są przynajmniej dwa państwa AKP, również gdy jego członkami są państwa spoza AKP.”;

e) artykuł 9 otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 9

Przydział środków

1. Na początku okresu objętego Protokołem finansowym, Wspólnota określa dla każdego regionu środki, z których może on skorzystać w okresie pięcioletnim. Orientacyjny przydział środków opiera się na szacowanych potrzebach i postępie oraz szansach w procesie współpracy i integracji regionalnej. Aby osiągnąć właściwą skalę oraz zwiększyć skuteczność, fundusze regionalne i krajowe mogą być łączone w zakresie finansowania działań regionalnych o zróżnicowanym składniku krajowym.

2. Bez uszczerbku dla przepisów artykułu 11 dotyczących oceny, Wspólnota może zwiększyć przydział dla danego państwa przy uwzględnieniu nowych potrzeb lub wyjątkowych wyników.”;

f) artykuł 10 ustęp 1 litera c) otrzymuje brzmienie:

„c) programy i projekty umożliwiające osiągnięcie tych celów na tyle, na ile zostały one jasno określone, a także określenie środków przeznaczanych dla każdego z tych elementów i harmonogram ich realizacji.”;

g) artykuł 12 otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 12

Współpraca między państwami AKP

1. Na początku okresu objętego Protokołem finansowym Wspólnota przyznaje Radzie Ministrów AKP część funduszy przeznaczonych na współpracę regionalną, które należy zarezerwować na działania obejmujące kilka państw AKP lub wszystkie te państwa. Działania takie mogą wykroczyć poza koncepcję położenia geograficznego.

2. Przy uwzględnieniu nowych potrzeb związanych z poprawą wpływu działań w ramach współpracy między państwami AKP, Wspólnota może zwiększyć przydział na współpracę między państwami AKP.”;

h) artykuł 13 otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 13

Wnioski o finansowanie

1. Wnioski o finansowanie programów regionalnych są przedkładane przez:

- a) upoważniony organ lub upoważnioną organizację regionalną; lub
- b) upoważniony organ, organizację subregionalną lub państwo AKP leżące w danym regionie na etapie programowania, pod warunkiem że działanie zostało przewidziane w RPO.

2. Wnioski dotyczące programów współpracy między państwami AKP są przedkładane przez:

- a) przynajmniej trzy upoważnione organy lub organizacje regionalne, działające w różnych regionach geograficznych lub co najmniej dwa państwa AKP z każdego z tych trzech regionów; lub

- b) Radę Ministrów AKP lub Komitet Ambasadorów AKP; lub

- c) organizacje międzynarodowe, takie jak Unia Afrykańska, realizujące działania przyczyniające się do osiągnięcia celów współpracy i integracji regionalnej pod warunkiem ich uprzedniego zatwierdzenia przez Komitetu Ambasadorów AKP.”;

i) artykuł 14 otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 14

Procedury realizacji

1. [skreślony]

2. [skreślony]

3. Przy uwzględnieniu celów i nieodłącznych cech współpracy regionalnej, w tym współpracy między państwami AKP, działania podejmowane w tej dziedzinie są regulowane, w odpowiednich przypadkach, procedurami ustalonymi do celów współpracy finansowej na rzecz rozwoju.

4. Z zastrzeżeniem przepisów ustępów 3 i 4, w odniesieniu do wszelkich programów i projektów regionalnych finansowanych ze środków Funduszu:

a) zawierane jest pomiędzy Komisją a jednym z organów określonych w artykule 13 porozumienie finansowe zgodnie z artykułem 17; w takich przypadkach zainteresowany organ wyznacza regionalnego urzędnika zatwierdzającego, którego zadania odpowiadają odpowiednio zadaniom krajowego urzędnika zatwierdzającego;

b) albo pomiędzy Komisją a jednym z organów określonych w artykule 13 zawierana jest umowa w sprawie dotacji, o której mowa w artykule 19a, w zależności od charakteru działania oraz jeśli odpowiedzialny za realizację programu lub projektu jest zainteresowany organ, inny niż państwo AKP.

5. Programy i projekty finansowane ze środków Funduszu, w odniesieniu do których zostały przedstawione wnioski o finansowanie przez organizacje międzynarodowe, zgodnie z artykułem 13 ustęp 2 litera c), wymagają sporządzenia umowy w sprawie dotacji.

6. Programy i projekty finansowane ze środków Funduszu, w odniesieniu do których wnioski o finansowanie zostały przedstawione przez Radę Ministrów AKP lub Komitet Ambasadorów AKP są realizowane przez Sekretariat AKP — tym przypadku porozumienie finansowe jest zawierane między Komisją a Sekretariatem, zgodnie z artykułem 17 — lub przez Komisję, w zależności od charakteru środka.”;

j) tytuł rozdziału 3 otrzymuje brzmienie:

„OCENA I FINANSOWANIE”;

k) artykuł 15 otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 15

Definiowanie, przygotowanie i ocena programów oraz projektów

1. Programy i projekty przedstawione przez dane państwo AKP podlegają wspólnej ocenie. Komitet do spraw Współpracy Finansowej na Rzecz Rozwoju AKP-WE opracowuje ogólne wytyczne i kryteria oceny programów i projektów. Te programy i projekty z zasady są wieloletnie i mogą składać się z zespołów działań o ograniczonej skali, dotyczących szczególnej dziedziny.

2. Dokumentacja programów lub projektów przygotowana i przedłożona do finansowania musi zawierać wszystkie informacje niezbędne do przeprowadzenia oceny programów lub projektów albo, jeśli nie określono w pełni takich programów i projektów, dokumentacja musi dostarczać ogólny opis niezbędny do przeprowadzenia ich oceny.

3. Ocena programów i projektów uwzględnia w należyтым stopniu wymogi dotyczące krajowych zasobów ludzkich oraz zapewnienia strategię sprzyjającą rozwojowi takich zasobów. Bierze również pod uwagę szczególne właściwości i trudności każdego państwa AKP.

4. Programy i projekty, które mają być realizowane przez uczestników niepaństwowych, uprawnionych zgodnie z niniejszym porozumieniem, mogą być przedmiotem oceny dokonywanej wyłącznie przez Komisję i stanowić podstawę zawarcia umowy o dotację między Komisją a uczestnikami niepaństwowymi, zgodnie z artykułem 19a. Ocena jest zgodna z artykułem 41 litera d) dotyczącym rodzajów podmiotów, ich uprawnień i rodzaju wspieranej działalności. Komisja za pośrednictwem przewodniczącego delegacji powiadamia krajowego urzędnika zatwierdzającego o w ten sposób przyznanych dotacjach.”;

l) artykuł 16 otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 16

Propozycja finansowania i decyzja o finansowaniu

1. Wnioski wypływające z oceny są podsumowywane w ostatecznej wersji propozycji finansowania sporządzonej przez Komisję, w ścisłej współpracy z zainteresowanym państwem AKP.

2. [skreślony]

3. [skreślony]

4. Komisja w imieniu Wspólnoty przekazuje swoją decyzję o finansowaniu zainteresowanemu państwu AKP w terminie 90 dni od dnia sporządzenia ostatecznej wersji propozycji finansowania.

5. W przypadku gdy Komisja w imieniu Wspólnoty nie przyjmie propozycji finansowania, zainteresowane państwo AKP jest niezwłocznie informowane o powodach takiej decyzji. W takim przypadku w terminie 60 dni od przekazania decyzji przedstawiciele państwa AKP mogą wnioskować o:

- a) przekazanie sprawy Komitetowi do spraw Współpracy Finansowej na Rzecz Rozwoju AKP-WE powołanemu na mocy niniejszej Umowy; lub
- b) złożenie wyjaśnień przed przedstawicielami Wspólnoty.

6. Po złożeniu stosownych wyjaśnień ostateczną decyzję o przyjęciu lub odrzuceniu propozycji finansowania podejmuje w imieniu Wspólnoty Komisja. Przed podjęciem decyzji zainteresowane państwo AKP może przekazać Komisji wszelkie dane niezbędne do uzupełnienia informacji, którymi ona dysponuje.”;

m) artykuł 17 otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 17

Porozumienie finansowe

1. Z wyjątkiem przypadków, w których niniejsza Umowa stanowi inaczej, w przypadku każdego programu lub projektu finansowanego z Funduszu, między Komisją a zainteresowanym państwem AKP zawierane jest porozumienie finansowe.

2. Porozumienie finansowe jest zawierane między Komisją a zainteresowanym państwem AKP w terminie 60 dni od wydania decyzji Komisji w imieniu Wspólnoty. Porozumienie finansowe:

- a) określa w szczególności szczegóły dotyczące wkładu finansowego Wspólnoty, ustalenia i warunki finansowania, ogólne i szczególne postanowienia dotyczące danego programu lub projektu; oraz
- b) zawiera odpowiednie postanowienia dotyczące środków na pokrycie wzrostu kosztów i nadzwyczajnych wydatków.

3. Wszelkie niewykorzystane salda po zamknięciu rachunków programów i projektów są przyznawane zainteresowanemu państwu lub państwom AKP.”;

n) artykuł 18 otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 18

Przekroczenia kosztów

1. Jeśli okaże się, że może nastąpić przekroczenie dostępnych na podstawie porozumienia finansowego środków, krajowy urzędnik zatwierdzający powiadamia o tym Komisję i zwraca się do niej o wyrażenie uprzedniej zgody na zastosowanie środków, które krajowy urzędnik zatwierdzający zamierza podjąć w celu pokrycia wykraczających poza dostępne finansowanie kosztów, polegających na zmniejszeniu skali programu lub projektu albo na skorzystaniu ze środków krajowych lub innych środków nie pochodzących ze Wspólnoty.

2. Jeśli niemożliwe jest ograniczenie skali programu lub projektu albo pokrycie wykraczających poza dostępne finansowanie kosztów z innych środków, Komisja w imieniu Wspólnoty, na uzasadniony wniosek krajowego urzędnika zatwierdzającego, może podjąć decyzję o finansowaniu dodatkowym z krajowego programu orientacyjnego.”;

o) artykuł 19 otrzymuje następujące brzmienie:

„Artykuł 19

Finansowanie wsteczne

1. Aby zapewnić wczesne rozpoczęcie projektu, uniknąć przerw w realizacji kolejnych projektów i zapobiec opóźnieniom, po zakończeniu oceny projektu, a przed podjęciem decyzji o finansowaniu, państwa AKP mogą wstępnie sfinansować działania związane z uruchomieniem programów, prace

wstępne i sezonowe, zamówienia na sprzęt o długim okresie dostawy, a także niektóre działania w toku. Wydatki takie muszą być zgodne z procedurami przewidzianymi w Umowie.

2. Wszelkiego rodzaju wydatki, o których mowa w ustępie 1 jest zaznaczane w propozycji finansowania i nie przesądza o decyzji o finansowaniu wydawanej przez Komisję w imieniu Wspólnoty.

3. Wydatki poniesione przez państwo AKP zgodnie z niniejszym artykułem, z chwilą podpisania porozumienia finansowego oraz w ramach programu lub projektu, są finansowane wstecznie.”;

p) tytuł rozdziału 4 otrzymuje brzmienie:

„REALIZACJA”;

q) dodaje się następujące artykuły:

„Artykuł 19a

Środki realizacji

1. W przypadkach gdy za wykonanie finansowe odpowiedzialna jest Komisja, programy i projekty finansowane z zasobów Funduszu są zasadniczo realizowane przy zastosowaniu następujących środków:

- a) udzielanie zamówień publicznych;
- b) przyznawanie dotacji;
- c) wykonanie poprzez bezpośrednią robociznę;
- d) wypłaty bezpośrednie w charakterze wsparcia budżetowego, wsparcia dla programów sektorowych, wsparcia w redukcji zadłużenia, a także pomocy w przypadku krótkotrwałych fluktuacji przychodów z wywozu.

2. W kontekście niniejszego załącznik zamówienia są umowami odpłatnymi, zawieranymi na piśmie w celu uzyskania, w zamian za określoną cenę, dostawy rzeczy ruchomych, wykonania robót lub świadczenia usług.

3. Dotacje w znaczeniu niniejszego załącznika są bezpośrednimi wpłatami pieniężnymi, mającymi charakter darowizny na sfinansowanie:

- a) działania mającego wspierać realizację jednego z celów niniejszej Umowy, programu lub projektu przyjętego zgodnie z jej przepisami; albo
- b) funkcjonowania organu działającego na rzecz realizacji takiego celu.

Dotacje są przedmiotem umowy zawieranej w formie pisemnej.

Artykuł 19b

Przetargi z klauzulą zawieszającą

W celu zagwarantowania szybkiego rozpoczęcia realizacji projektów, państwa AKP, w należycie uzasadnionych przypadkach i w porozumieniu z Komisją, po zakończeniu oceny projektu, ale przed podjęciem decyzji o finansowaniu, mogą ogłosić przetarg dotyczący wszystkich rodzajów zamówień, z klauzulą zawieszającą. Postanowienie to należy zawrzeć w propozycji finansowania.”;

r) artykuł 20 otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 20

Uprawnienie do uczestnictwa

Z wyjątkiem przypadków, w których zgodnie z artykułem 22 przysługuje prawo odstępowania oraz bez uszczerbku dla przepisów artykułu 26:

- 1) uczestnictwo w procedurach przetargowych i w procedurach przyznawania dotacji finansowanych z zasobów Funduszu jest otwarte dla wszelkich osób fizycznych i prawnych z państw AKP i Państw Członkowskich Wspólnoty;
- 2) dostawy lub materiały nabywane w ramach umowy finansowanej ze środków Funduszu powinny pochodzić z państwa uprawnionego do udziału zgodnie z punktem 1). W tym kontekście pojęcie ‘produkty pochodzące’ jest określane zgodnie ze stosownymi umowami międzynarodowymi, a dostawy pochodzące ze Wspólnoty obejmują dostawy pochodzące z krajów, terytoriów i departamentów zamorskich;

- 3) uczestnictwo w procedurach przetargowych i w procedurach przyznawania dotacji finansowanych z zasobów Funduszu jest otwarte dla organizacji międzynarodowych;
- 4) jeżeli finansowanie dotyczy operacji realizowanej przez organizację międzynarodową, uczestnictwo w procedurach przetargowych i w procedurach przyznawania dotacji jest otwarte dla wszelkich osób fizycznych i prawnych, które są uprawnione do uczestnictwa zgodnie z punktem 1), a także dla wszelkich osób fizycznych i prawnych, które są uprawnione na mocy regulaminu danej organizacji, przy czym należy zapewnić równorzędne traktowanie wszystkich darczyńców. Takie same zasady mają zastosowanie do dostaw i do materiałów;
- 5) jeżeli finansowanie dotyczy operacji realizowanej w ramach inicjatywy regionalnej, uczestnictwo w procedurach przetargowych i w procedurach przyznawania dotacji jest otwarte dla wszelkich osób fizycznych i prawnych, które są uprawnione do uczestnictwa zgodnie z punktem 1), a także dla wszelkich osób fizycznych i prawnych państwa uczestniczącego w danej inicjatywie. Takie same zasady mają zastosowanie do dostaw i do materiałów;
- 6) jeżeli finansowanie dotyczy operacji współfinansowanej wraz z państwem trzecim, uczestnictwo w procedurach przetargowych i w procedurach przyznawania dotacji jest otwarte dla wszelkich osób fizycznych i prawnych, które są uprawnione do uczestnictwa zgodnie z punktem 1), a także dla wszelkich osób fizycznych i prawnych, które są uprawnione na zgodnie z regulacjami danego państwa trzeciego. Takie same zasady mają zastosowanie do dostaw i do materiałów.”;
- s) artykuł 22 otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 22

Odstępstwa

1. W wyjątkowych, należycie uzasadnionych przypadkach osoby fizyczne lub prawne z państw trzecich, nieuprawnione do uczestnictwa zgodnie z artykułem 20 mogą uzyskać zgodę na uczestnictwo w procedurach przetargowych i w procedurach przyznawania dotacji finansowanych przez Wspólnotę, na podstawie uzasadnionego wniosku zainteresowanych państw AKP. W każdym przypadku zainteresowane państwa AKP dostarczają Komisji informacji niezbędnych do podjęcia decyzji w sprawie takiego odstępowania, ze szczególnym uwzględnieniem:

- a) położenia geograficznego zainteresowanego państwa AKP;

- b) konkurencyjności wykonawców, dostawców i konsultantów z Państw Członkowskich i państw AKP;
- c) potrzeby uniknięcia nadmiernego zwiększenia kosztów wykonania zamówienia;
- d) problemów związanych z transportem lub opóźnień związanych z terminami dostaw lub innych podobnych problemów;
- e) technologii najwłaściwszej i najlepiej dostosowanej do warunków lokalnych;
- f) pilnych przypadków;
- g) dostępności towarów i usług na danych rynkach.

2. Do projektów finansowanych poprzez instrument inwestycyjny zastosowanie mają zasady udzielania zamówień przez Bank.”;

- t) artykuł 24 otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 24

Bezpośrednia robocizna

1. W przypadku operacji wykonywanych przez bezpośrednią robocizną, programy i projekty są realizowane za pośrednictwem agencji lub departamentów publicznych lub półpublicznych zainteresowanego Państwa lub Państw, albo osoby prawnej odpowiedzialnej za realizację operacji.

2. Wspólnota uczestniczy w kosztach zaangażowanego departamentu, zapewniając mu potrzebny sprzęt, materiały lub środki umożliwiające mu zaangażowanie niezbędnego personelu dodatkowego, obejmującego biegłych z zainteresowanych lub innych państw AKP. Udział Wspólnoty pokrywa wyłącznie koszty środków uzupełniających oraz wydatki tymczasowe związane z realizacją działań ściśle związanych z danymi programów i projektów.

3. Prognozy programów obejmujących operacje wykonywane przez bezpośrednią robocizną powinny być zgodne z przepisami wspólnotowymi, procedurami i standardowymi dokumentami określonymi przez Komisję, które obowiązują w chwili przyjęcia danych prognoz programów.”;

u) artykuł 26 otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 26

Preferencje

1. Przyjmuje się środki zachęcające osoby fizyczne i prawne z państw AKP do możliwie najszerzego udziału w realizacji zamówień finansowanych przez Fundusz, w celu optymalizacji środków materialnych i zasobów ludzkich tych państw. W związku z tym:

- a) w przypadku zamówień na roboty o wartości mniejszej niż 5 000 000 EUR przy porównywaniu ofert o równorzędnym standardzie gospodarczym, technicznym i administracyjnym oferenci z państw AKP uzyskują preferencję cenową w wysokości 10 %, pod warunkiem że przynajmniej jedna czwarta kapitału akcyjnego i personelu zarządzającego pochodzi z jednego lub kilku państw AKP;
- b) w przypadku zamówień na dostawy, bez względu na wartość dostaw, oferenci z państw AKP oferujący dostawy pochodzące z państw AKP, stanowiące przynajmniej 50 % wartości zamówienia przy porównywaniu ofert o równorzędnym standardzie gospodarczym, technicznym i administracyjnym uzyskują preferencję cenową w wysokości 15 %;
- c) w odniesieniu do zamówień na usługi, przy porównaniu ofert o równorzędnym standardzie gospodarczym i technicznym, przyznaje się preferencję:
 - i) biegłym, instytucjom, biuram analiz lub przedsiębiorstwom konsultacyjnym z państw AKP posiadającym odpowiednie kwalifikacje;
 - ii) ofertom przedłożonym przez przedsiębiorstwa AKP działające samodzielnie lub należące do konsorcjum z partnerami europejskimi; oraz
 - iii) ofertom przedstawionym przez oferentów europejskich zatrudniających podwykonawców lub biegłych z państw AKP;
- d) w przypadku gdy przewiduje się podwykonawstwo wybrany oferent zwraca szczególną uwagę na osoby fizyczne, spółki i przedsiębiorstwa z państw AKP zdolne do wykonania zamówienia na podobnych warunkach; oraz

e) podczas zaproszenia do składania ofert państwo AKP może zaproponować, aby potencjalni oferenci skorzystali ze wsparcia przedsiębiorstw, biegłych lub konsultantów z innych państw AKP, wybranych w drodze wzajemnego porozumienia. Współpraca ta może przybrać formę wspólnego przedsięwzięcia, podwykonawstwa lub szkolenia pracowników podczas pracy.

2. W przypadku złożenia dwóch ofert uznanych zgodnie z określonymi powyżej kryteriami za równoważne preferencja jest przyznawana:

- a) ofercie przedstawionej przez oferenta z państwa AKP; lub
- b) jeżeli brak takiej oferty:
 - i) ofercie, która umożliwia najlepsze wykorzystanie zasobów fizycznych i zasobów ludzkich państw AKP,
 - ii) ofercie, która daje największe możliwości zlecenia podwykonawstwa spółkom, przedsiębiorstwom lub osobom fizycznym z państw AKP, lub
 - iii) konsorcjum osób fizycznych, przedsiębiorstw lub spółek z państw AKP i Wspólnoty.”;
- v) tytuł rozdziału 6 otrzymuje brzmienie:

„ZARZĄDZANIE ŚRODKAMI FUNDUSZU I PODMIOTY WYKONAWCZE”;
- w) artykuł 34 otrzymuje następujące brzmienie:

„Artykuł 34

Komisja

1. Komisja zapewnia wykonanie finansowe operacji realizowanych ze środków Funduszu, z wyjątkiem instrumentu inwestycyjnego i dopłat do oprocentowania, przy wykorzystaniu następujących głównych metod zarządzania:

- a) zarządzanie scentralizowane;
 - b) zarządzanie zdecentralizowane.
2. Komisja zarządza środkami Funduszu co do zasady w sposób zdecentralizowany.

W takim przypadku odpowiedzialność za zadania wykonawcze jest przejmowana przez państwa AKP zgodnie z artykułem 35.

3. Aby zapewnić wykonanie finansowe środków Funduszu Komisja deleguje uprawnienia wykonawcze do swoich służb. Komisja powiadamia państwa AKP i Komitet do spraw Współpracy Finansowej na Rzecz Rozwoju AKP-WE o takim przekazaniu uprawnień.”;

x) artykuł 35 otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 35

Krajowy urzędnik zatwierdzający

1. Rząd każdego z państw AKP mianuje krajowego urzędnika zatwierdzającego do reprezentowania państwa we wszystkich działaniach finansowanych ze środków Funduszu, zarządzanych przez Komisję oraz Bank. Krajowy urzędnik zatwierdzający wyznacza jednego lub kilku zastępców, którzy zastępują go w razie niemożności sprawowania przez niego tej funkcji oraz informuje Komisję o wyznaczonych osobach. W przypadkach, gdy spełnione są warunki w zakresie zdolności instytucjonalnej oraz należytego zarządzania finansami, krajowy urzędnik zatwierdzający może delegować swoje uprawnienia w zakresie realizacji danych programów i projektów na jednostkę odpowiedzialną w ramach administracji krajowej. Krajowy urzędnik zatwierdzający informuje Komisję o takim delegowaniu uprawnień.

W przypadku gdy Komisja uzyska informacje o problemach w wykonaniu procedur w zakresie zarządzania środkami Funduszu, podejmuje wraz z krajowym urzędnikiem zatwierdzającym wszelkie niezbędne środki w celu naprawienia sytuacji, oraz podejmuje wszelkie właściwe kroki.

Krajowy urzędnik zarządzający ponosi odpowiedzialność finansową wyłącznie za zadania powierzone mu do wykonania.

W przypadkach zdecentralizowanego zarządzania środkami Funduszu, i z zastrzeżeniem dodatkowych uprawnień, jakie mogą zostać mu przyznane przez Komisję, krajowy urzędnik zatwierdzający:

- a) jest odpowiedzialny za koordynację, programowanie, regularny monitoring i oceny roczne, oceny w połowie okresu i na jego koniec, w zakresie realizacji współpracy, a także za koordynację z darczyńcami;
- b) w ścisłej współpracy z Komisją odpowiada za przygotowanie, przedkładanie oraz ocenę programów i projektów;

c) przygotowuje dokumentację przetargową, a w razie potrzeby dokumenty konkursowe;

d) przed ogłaszaniem przetargów oraz, w odpowiednich przypadkach, konkursów, przedstawia Komisji dokumentację przetargową oraz, w odpowiednich przypadkach, dokumenty konkursowe;

e) w ścisłej współpracy z Komisją publikuje ogłoszenia o przetargach oraz, w odpowiednich przypadkach, konkursach;

f) przyjmuje oferty, oraz w odpowiednich przypadkach zgłoszenia konkursowe i przekazuje kopie ofert Komisji; przewodniczy otwarciu ofert oraz ich ocenie w okresie ważności ofert, uwzględniając czas wymagany dla zatwierdzenia umowy;

g) zaprasza Komisję do udziału w otwarciu ofert oraz, w odpowiednich przypadkach, zgłoszeń konkursowych oraz przekazuje Komisji wynik oceny ofert i zgłoszeń konkursowych w celu zatwierdzenia propozycji przyznania zamówień i udzielenia dotacji;

h) przedstawia umowy i prognozy programów wraz z aneksami do zatwierdzenia przez Komisję;

i) podpisuje zatwierdzone przez Komisję umowy i aneksy do nich;

j) uwalnia i zatwierdza wydatki w granicach przydzielonych mu środków;

k) w trakcie działań wykonawczych, dokonuje wszelkich ustaleń dostosowawczych, niezbędnych do zapewnienia właściwej z ekonomicznego i technicznego punktu widzenia realizacji zatwierdzonych programów i projektów.

2. Podczas wykonywania działań i z zastrzeżeniem wymogu powiadomienia Komisji podejmuje decyzje w sprawie:

- a) dostosowań technicznych i zmian dotyczących szczegółów programów i projektów, o ile nie mają one wpływu na przyjęte rozwiązanie techniczne i pozostają w granicach rezerw na dostosowania przewidzianych w porozumieniu finansowym;

- b) zmian miejsca realizacji programów lub projektów złożonych, jeśli jest to uzasadnione względami technicznymi, gospodarczymi lub społecznymi;
- c) nałożenia lub zwolnienia z kar za opóźnienia;
- d) działań prowadzących do zwolnienia poręczeń;
- e) nabycia na rynku lokalnym towarów bez względu na ich pochodzenie;
- f) wykorzystania sprzętu oraz maszyn budowlanych nie pochodzących z Państw Członkowskich lub państw AKP, pod warunkiem że w Państwach Członkowskich lub w państwach AKP nie produkuje się podobnego sprzętu lub maszyn;
- g) podwykonawstwa;
- h) ostatecznego zatwierdzenia, pod warunkiem że Komisja jest obecna przy zatwierdzeniu wstępnym, zatwierdza właściwe plany oraz w miarę potrzeb jest obecna przy zatwierdzeniu ostatecznym, w szczególności jeśli zakres zastrzeżeń odnotowanych podczas wstępnego zatwierdzenia wymaga przeprowadzenia zasadniczych prac dodatkowych; oraz
- i) zatrudnienia konsultantów i biegłych w dziedzinie innego typu pomocy technicznej.”;
- y) artykuł 36 otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 36

Przewodniczący delegacji

1. W każdym państwie AKP lub ugrupowaniu regionalnym, które wyraźnie tego zażąda, Komisję reprezentuje delegacja podlegająca przewodniczącemu delegacji, za zgodą zainteresowanego państwa lub państw AKP. Jeżeli przewodniczący delegacji zostaje mianowany do reprezentowania Komisji w kilku państwach AKP, należy podjąć właściwe środki. Przewodniczący delegacji reprezentuje Komisję w całym zakresie jej właściwości oraz we wszelkich jej działaniach.

2. Przewodniczący delegacji jest główną osobą kontaktową dla państw AKP i organów uprawnionych do wsparcia finansowego zgodnie z Umową. Współdziała on i pracuje w ścisłej współpracy z krajowym urzędnikiem zatwierdzającym.

3. Przewodniczący delegacji otrzymuje instrukcje i uprawnienia niezbędne do ułatwiania i przyspieszania wszelkich operacji finansowanych na podstawie Umowy.

4. Przewodniczący delegacji regularnie powiadamia władze krajowe o działaniach wspólnotowych, które mogą bezpośrednio dotyczyć współpracy między Wspólnotą i państwami AKP.”;

- z) artykuł 37 otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 37

Płatności

1. W celu dokonywania płatności w walutach krajowych państw AKP, w państwach AKP mogą być otwierane przez Komisję oraz w jej imieniu rachunki prowadzone w walutach Państw Członkowskich lub w EUR, w krajowej, publicznej lub półpublicznej instytucji finansowej wybranej na mocy porozumienia między państwem AKP i Komisją. Instytucja ta wykonuje zadania krajowej agencji rozliczeniowej.

2. Krajowa agencja rozliczeniowa nie pobiera za świadczone usługi żadnego wynagrodzenia, ani nie płaci odsetek od zdeponowanych środków. Komisja zasila rachunki lokalne w walucie jednego z Państw Członkowskich lub w euro, w oparciu o prognozy przyszłych potrzeb gotówkowych przygotowane z wyprzedzeniem, w celu uniknięcia konieczności wstępnego finansowania przez państwa AKP oraz w celu zapobieżenia opóźnieniom w wypłatach.

3. [skreślony]

4. Płatności są realizowane przez Komisję zgodnie z regułami ustalonymi przez Wspólnotę i Komisję, w odpowiednich przypadkach po uwolnieniu i zatwierdzeniu wydatków przez krajowego urzędnika zatwierdzającego.

5. [skreślony]

6. Procedurę uwolnienia, zatwierdzenia i wypłaty wydatków należy zakończyć w terminie 90 dni od dnia, z którym płatność staje się wymagalna. Krajowy urzędnik zatwierdzający sporządza i dostarcza przewodniczącemu delegacji zatwierdzenie płatności nie później niż 45 dni przed dniem jej wymagalności.

7. Roszczenia wynikające z opóźnienia dokonania płatności pokrywa zainteresowane państwo lub państwa AKP oraz Komisja ze środków własnych w tej części opóźnienia, za które odpowiada każda ze stron, zgodnie z powyższymi procedurami.”.

5. Dodaje się następujący załącznik:

„ZAŁĄCZNIK VII

Dialog polityczny dotyczący praw człowieka, zasad demokratycznych oraz państwa prawnego

Artykuł 1

Cele

1. Konsultacje przewidziane w artykule 96 ustęp 2 litera a) odbywają się, z wyjątkiem nagłych przypadków, po przeprowadzeniu wyczerpującego dialogu politycznego przewidzianego w artykule 8 i w artykule 9 ustęp 4 niniejszej Umowy.

2. Obie Strony powinny prowadzić taki dialog polityczny w duchu niniejszej Umowy i mając na uwadze wytyczne z zakresu dialogu politycznego AKP-UE ustalone przez Radę Ministrów.

3. Dialog polityczny stanowi proces, który powinien promować wzmocnienie stosunków pomiędzy AKP a EU oraz przyczyniać się do realizacji celów partnerstwa.

Artykuł 2

Wzmocniony dialog polityczny przed konsultacjami na podstawie artykułu 96 Umowy

1. Dialog polityczny dotyczący praw człowieka, zasad demokratycznych oraz państwa prawnego prowadzony jest zgodnie z artykułem 8 oraz artykułem 9 ustęp 4 Umowy oraz w ramach parametrów określonych zgodnie ze standardami i normami międzynarodowymi. W ramach tego dialogu Strony mogą uzgodnić wspólne plany działań i priorytety.

2. Strony mogą wspólnie opracowywać i uzgadniać szczególne kryteria odniesienia i cele w zakresie praw człowieka, zasad demokratycznych i państwa prawnego w ramach parametrów określonych zgodnie ze standardami i normami międzynarodowymi, z uwzględnieniem szczególnych uwarunkowań danego państwa AKP. Kryteria odniesienia to mechanizmy służące osiągnięciu celów poprzez ustanawianie celów pośrednich oraz ram czasowych osiągnięcia ich.

3. Dialog polityczny określony w ustępach 1 i 2 jest prowadzony w sposób systematyczny i sformalizowany; przed rozpoczęciem konsultacji na podstawie artykułu 96 Umowy wyczerpuje się wszystkie dostępne w ramach dialogu możliwości.

4. Z wyjątkiem nagłych przypadków określonych w artykule 96 ustęp 2 litera b) Umowy, w razie uporczywego niewywiązywania się ze zobowiązań podjętych przez jedną ze Stron w trakcie wcześniejszego dialogu lub niepodjęcia przez nią dialogu w dobrej wierze, konsultacje, o których mowa w artykule 96 mogą rozpocząć się bez poprzedzającego je wzmoczonego dialogu politycznego.

5. Dialog polityczny prowadzony na podstawie artykułu 8 Umowy jest również wykorzystywany w stosunkach między Stronami w celu wsparcia krajów objętych właściwymi środkami na mocy artykułu 96 Umowy w celu normalizacji stosunków pomiędzy nimi.

Artykuł 3

Dodatkowe zasady dotyczące konsultacji na podstawie artykułu 96 Umowy

1. Strony podejmują starania, by podczas konsultacji na podstawie artykułu 96 Umowy były reprezentowane na takim samym szczeblu.

2. Strony zobowiązują się do przejrzystego współdziałania przed, w trakcie i po formalnych konsultacjach, z uwzględnieniem szczególnych kryteriów odniesienia oraz celów, o których mowa w artykule 2 ustęp 2 niniejszego załącznika.

3. Strony stosują 30-dniowy okres powiadomienia zgodnie z artykułem 96 ustęp 2 niniejszej Umowy w celu umożliwienia skutecznego przygotowania się Stron a także przeprowadzenia pogłębionych konsultacji w ramach grupy AKP oraz między Wspólnotą i jej Państwami Członkowskimi. Podczas procesu konsultacyjnego Strony powinny przyjąć elastyczne ramy czasowe, jednocześnie biorąc pod uwagę, że nagłe przypadki, określone w artykule 96 ustęp 2 litera b) Umowy oraz artykule 2 ustęp 4 niniejszego załącznika mogą wymagać natychmiastowej reakcji.

4. Strony uznają rolę grupy AKP w dialogu politycznym, którego szczegóły zostaną ustalone przez grupę AKP, i o których powiadomi ona Wspólnotę Europejską oraz jej Państwa Członkowskie.

5. Strony uznają potrzebę zorganizowanych i ciągłych konsultacji na podstawie artykułu 96 Umowy. Rada Ministrów może w tym celu określić dalsze szczegóły.”.

W DOWÓD CZEGO niżej podpisani pełnomocnicy złożyli swoje podpisy pod niniejszą Umową.

—